

3. Абрамов Ф.В. Суспільні настрої як фактор динаміки антикорупційних формальних правил. *Бізнес інформ*. 2018. № 12. С. 26–31.
4. Абрамов Ф.В. Маніпулювання суспільними настроями як чинник неефективності неформальних правил. *Бізнес Інформ*. 2018. № 11. С. 8–13.
5. Абрамов Ф.В. Ефективність репресивних антикорупційних заходів в умовах високого рівня корумпованості. *Бізнес інформ*. 2017. № 12. С. 8–12.

Рогоза А.О.
НТУ «ХП»

ОСНОВНІ РИСИ КОН'ЮНКТУРИ СУЧАСНИХ ТОВАРНИХ РИНКІВ

Кон'юнктура товарного ринку характеризує ситуацію на світовому ринку в цілому, на ринку окремих товарів або на внутрішніх ринках країн. Вона виступає як результат взаємодії різних факторів, які визначають в кожен даний момент стан на конкретних ринках і обумовлюють напрямок, хід і результат комерційної діяльності на них.

Кон'юнктура товарних ринків вивчає поточні зміни та коливання у сфері виробництва та збуту окремих конкретних товарів. Характерними рисами кон'юнктури є непостійність, змінність та часті коливання, суперечливість, нерівномірність, єдність протилежностей.

Теорію економічної кон'юнктури глибоко досліджували українські вчені. Серед них варто виділити М.І.Туган-Барановського, який запровадив загальне поняття економічної кон'юнктури, пояснив її суть, обґрунтував необхідність її вивчення для дослідження динаміки народного господарства в цілому. Послідовником теорії Тугана-Барановського був вчений економіст М.Д.Кондратьєв, який подав власне наукове визначення поняття кон'юнктури, розглядаючи динамічні процеси в економіці, які він поділяв на обернені та не обернені.

Першою рисою кон'юнктури є її мінливість і часті коливання. Одні коливання відбивають дію сил, що короткочасно впливають на кон'юнктуру, інші – результат чинників, що довгостроково чинять вплив на стан ринкової кон'юнктури. Найбільш яскравим прикладом цієї риси є фондовий ринок. Цей ринок дуже швидко реагує на найменші зміни в економіці, політиці тощо.

Другою рисою кон'юнктури є її виняткова суперечливість. Це знаходить своє вираження в тому, що різні показники кон'юнктури в один і той же час свідчать про наявність протилежних тенденцій – підйому й спаду.

Третьою рисою кон'юнктури є її нерівномірність, що особливо добре видно, коли збігається напрям динаміки розвитку різних показників, але не збігаються темпи: виробництво одних товарів падає чи зростає швидше, інших – повільніше. Наприклад, динаміка обсягу реалізації в цілому по промисловій продукції за даними держстату України була за 2017 р. позитивна і зростає загалом на 21,67%, але темпи зростання в галузях промисловості були різними. Так, найбільший обсяг реалізації припадав на видобувну промисловість 34,7%,

переробну промисловість – 23,97 %, постачання електроенергії, газу, пари – 18,5%, а водопостачання – 1,14 %.

Четвертою рисою кон'юнктури є те, що, незважаючи на виняткову суперечливість, вона являє собою єдність протилежностей, що складаються в процесі відтворення суспільного капіталу. Загальний зв'язок елементів кон'юнктури видно з аналізу міжнародних товарних ринків. Так, наприклад, наприкінці квітня 2020 р. пандемія COVID-19 внесла сум'яття до глобального попиту на нафту, поставки перевершили попит, а сховища нафти по всьому світу заповнені майже цілком. Угода ОПЕК+ закликала 23 нафтовидобувні країни, зменшити їхній щоденний видобуток нафти на 9,7 мільйона барелів у травні та червні, скоротивши таким чином світовий видобуток нафти на 10 відсотків, що найближчим часом не було виконано і низькі ціни на нафту трималися ще довго, через гру Саудівської Аравії зі

знижками, але згодом угода все ж була втілена і ціни почали повільно зростати.

П'ятою рисою кон'юнктури є те, що весь процес відтворення розглядається безпосередньо в ринковому вираженні. Як відомо, конкретний процес відтворення являє собою єдність протилежностей процесу виробництва та обігу, і отже, усі ті додаткові елементи нестійкості, що вносить сфера обігу у весь процес відтворення, повинні також бути предметом вивчення кон'юнктури. Вивчаючи кон'юнктуру, слід аналізувати не тільки особливості внутрішньої сфери обігу, а й вплив міжнародних відносин, міжнародної торгівлі та світового ринку.

Рожков Д.О.

ХНУ ім. В.Н. Каразіна

ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ЗМІН НА МІЖНАРОДНИЙ БІЗНЕС

Технологічні зміни привносять перебудову в окремі економічні сфери, суміжні галузі і навіть економіку окремої країни чи світу в цілому. З урахуванням того, що в нинішньому світі розвиток технологій швидко прискорюється, зміни відіграватимуть все більшу участь у майбутньому. Виникає питання про швидкість та прогресивність цих змін. Наприклад, розглянемо такий стратегічний енергетичний товар як вугілля та стадії його знецінення, взаємозв'язок з розвитком технологій видобутку та споживання.

Видобуток вугілля в ХІХ столітті вплинув на появу залізничного сполучення. А в минулому столітті безальтернативність вугілля була заміщена конкуренцією іншими джерелами енергії, такими як нафта та енергія атома. За результатом прогресу країни з нафтородовищами отримали поштовх для стрибкого розвитку, цінність економіки країн з нафтородовищами, такі як нинішні Саудівська Аравія, РФ, та урановими родовищами, як Австралія та Казахстан стрімко піднялась. Масовий перехід